

www.nfunorge.org
Youngstorget 2B, 0181 Oslo
Postboks 8954, Youngstorget,
0028 Oslo
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
E-post: post@nfunorge.org
[www-facebook.com/NFUnorge](https://www.facebook.com/NFUnorge)

Justis- og beredskapsdepartementet

23.11.2022

Høring om styrking av forbrukeres rett til å betale med kontanter – endringer i finansavtalelovens regler om betalingsoppgjør

Det vises til høringsnotat fra Justis og beredskapsdepartementet som gjelder ovennevnte høring.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettsorganisasjon, som arbeider for full deltakelse og likeverd, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessen til mennesker med utviklingshemming og deres familier overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har ca. 8400 medlemmer.

NFU støtter forslaget om å styrke forbrukeres rett til å betale med kontanter.

Mange av våre medlemmer får ikke utstedt bankkort, fordi de ikke kan betjene det eller trykke kode selv. Bankene forteller vergen at det ikke utstedes bankkort når innehaver ikke kan holde koden hemmelig. Det kan utstedes bankkort knyttet til innehavers konto, men i en annen persons navn. Det kan for eksempel utstedes i navnet til vergen eller tjenesteyter. Vergen er imidlertid ofte ikke med på handleturer, da det ligger utenfor vergens mandat. Ofte er det svært mange tjenesteytere innom for å gi tjenester i løpet av en uke, slik at det er lite hensiktsmessig å utstede bankkort til bare én av tjenesteyterne. Det er ikke mulig å organisere tjenestene slik at en baserer seg på at det kun er behov for å kunne betale for seg når denne ene tjenesteyteren er på jobb. Vergen blir derfor henvist til at personen må basere hverdagslig økonomi på bruk av kontant.

Det er også en økende tendens til at digitale betalingsmetoder tilbys i tillegg til bankkort, men i stedet for kontanter. Dette krever som regel tilgang til BankID. Mange av våre medlemmer opplever digitalt utenforskap. Blant annet har vi medlemmer som kan bruke eID selv, enten med eller uten veiledning. Disse opplever å få avslag fra banken, og det vises ofte til at personen har utviklingshemming eller har verge. Også personer med utviklingshemming som er avhengig av hjelp fra andre oppfyller ikke vilkårene eID på høyeste sikkerhetsnivå i dag. Det må nevnes at NFU allerede jobber rettspolitisk for at våre medlemmer skal få tilgang til eID, og på den måten sikre at også personer med utviklingshemming kan benytte netthandel og ha tilgang til informasjon på nettet. Konsekvensen av å mangle eID må ses i lys av at samfunnet i

stor grad har blitt digitalisert. Dette innebærer at våre medlemmer stenges ute fra tilbud som er rettet mot allmennheten. Eksempelvis har de ikke mulighet til å registrere og bruke Vipps, eller benytte seg av andre digitale betalingsmetoder. Dette er et problem da utviklingen de siste årene viser at flere butikker ikke lenger aksepterer kontanter som betalingsmiddel.

På bakgrunn av det overnevnte, er det utvilsomt at forslaget er et nødvendig tiltak for å sikre at personer som bare kan betale med kontant fortsatt kan få tilgang til varer og tjenester som er rettet mot allmennheten. Til tross for at kontanter er tvungent betalingsmiddel i Norge, vil en ny utforming av finansavtaleloven § 2-1 understreke viktigheten av retten til å kunne betale med kontanter, samt bidra til klargjøring av gjeldende bestemmelse. Forslaget beskytter betalingsmulighetene spesielt til våre medlemmer som er avskåret fra å benytte andre betalingsmidler enn kontanter.

Med vennlig hilsen

(sign.)
Hedvig Ekberg
Generalsekretær

(sign.)
Mariam Ashraf
Juridisk rådgiver